

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Elfizetési árak:		Vidékre küldve:	
Helyben:			
Egy évre . . . 10 kor. — fill.	Egy évre . . . 16 kor. — fill.		
Fél évre . . . 5 —	Fél évre . . . 8 —		
Negyed évre . . . 2 —	Negyed évre . . . 4 —		
Egy óra . . . 1 —	Egy óra . . . 1 —		
Egyes szám ára 4 fillér.			

Főszerkesztő: **BENEDEK JÁNOS.**
 Felelős szerkesztő: **IH. MÓRICZ PÁL.**
 Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díjak:
 Hat hasábos petít sor 10 fillér. Nagyobb terjedelmű és többször megjelenő hirdetések jutányosan. — Apró hirdetés minden szö 4 fillér.

Meghívás.

A debreczeni függetlenségi és 48-as párt az
I. választó kerületben

1901. szeptember 2-án, hétfőn d. u. 5 órakor
a II. választó kerületben

1901. szeptember 3-án, kedden d. u. 5 órakor
a III. választó kerületben

1901. szeptember 4-én, szerdán, ugyancsak
 d. u. 5 órakor mindenkor a függetlenségi
 kör csapó utcái helyiségének nagytermében
 tartja

képviselő jelölő gyűlését,

melyre pártunk t. tagjait ezennel meghívja
 az intéző bizottság.

A debreczeni függetlenségi és 48-as párt készülődése.

Még nem kezdődött meg a csata: de már bűg a tárogató hangja.

Abban az elvi harcban, mely a jövő hó folyamán országsszerte viharozni fog: Debreczen harcmezőre ki próbált jellemü fiainak az első sorokban kell utat törni magoknak.

Ez a város állandó hadi létszke

Tűz.

— Egy vadász irataiból. —

Irta: **Krudy Gyula.**

Tudjátok, mi a magányosság? Ha téli erdőben, kopasz fák között, egyedül megállsz és a szél süvöltését hallgatod; lombtalan bokrokon átlátni a dércsipe mezőt, — rajta, mint halovány árnyék téli délutánok párázatai szállnak.

A téli erdőnél nincs megindítóbb. A hó még nem esett le, a vadvizek is mozdulatlanul, feketén, sáros partok között feküsznek, némán, mint a gyászoló szívek: — fagy sincs. De az ut mentén találsz egy meggyfát, amin kis czinke tánczol és halkán füttyö-rész. Senki se tudja honnan jön a czinke; nyáron nagyon elrejtőzik, erdők mélyében hallani csak halk sípját, de tél időben a faluba költözik, meggyfákra és eperfákra; sokat füttyöl és gyorsan elröpül. A téli erdőben is láttam a czinkét.

A nagy némaságban lomb se, haraszt se, galy se rezzen, a fű nem suhog, csupán az avart hallani, a mint rálépek. Midőn előre

volt mindenkor a nemzeti függetlenség s a lelkiismereti szabadság érdekében folytatott évszázados küzdelmeknek s polgárságának az a szelleme — bátran elmondhatjuk — megmaradt mind e mai napig.

A minden önálló véleményt elnyomni törekvő zsarnoki kormányok s ezek hü csatlósai igába hajtották ugyan ideig-óráig azon elemeket, melyeknek existenciája, előre haladása s boldogulása a kormány mindenható kegyétől függ s az érdekek pókhálójával össze fogdoszták s hatalmukba kerítették különösen az u. n. »intelligens« elemeket: de a lélek vadászata e nemzet rontó, becsület ölö munkája hatástalanul pattant vissza Debreczen önálló polgárainak becsületes lelkéről s Debreczen törzssökös polgársága foglalt helyet akár egyik, akár másik oldalon, azt nem érdekéből, de szívelelke legjobb meggyőződéséből cselekszi.

Nem akarjuk sérteni azokat, kiket maguk, családjuk létfentartása eddig a hatalom parancsa szerint állított meggyőződésükkel esetleg ellenkező hadi sorba; elvégre a család fentartása, a kenyér megszerzése is első rangú kötelesség s azok a becsutelenek, kik a szegényt arra kényszerítik, hogy a betevő falat kenyéréhez ne csak verejtékes munkájával, hanem ezenfelül önértetének, meggyőződésének feláldozásával jusson.

mentem, beljebb a fák közé a kanyargó erdei ösvényen, tudtam, hogy senkivel se fogok találkozni. Ugyan ki járna itt? A varjak is a mezőn laktak, az óvatos róka szénakazlakban szundit, a nyul pedig, hogy hol fut, senki se tudja. Nyári, ritka felhők fölmelegítik a szíved, de késő november zord magányában ki örülne a felhőknek?

Régebben tudtam, hogy melyik felhőben van eső, hó, szél vagy jég és örültem, ha baj nélkül elvonultak házuak felett. Ma csak azt tudom, hogy minden felhő nagyon szomorú. Árnyéka itt jár az avaron és ha megereane most a hóesés, csak szomorubb, magányosabb és ésendesebb volna az erdő.

Az égre néztem: ugyan hány óra lehet? A nap most nem ad tanácsot, hisz nem látom; a lomb színe se, a madár éneke se, csak az árnyék, amire nem vágy senki, se ember, se madár; mert olyan hideg, mint a halál.

Öt óra volt, éppen megfordulni akartam, hogy kimegyek az erdőből a szabad mezőre, midőn csörtetést hallottam mögöttem. Bokrok ropogtak, galyak összetörtek. Mi járhat itt?

A hatalom könyörtelen kopóit sújtja a mi felgerjedő haragunk, kik hü pribékekhez illő módon öldösték ki lassanként a hivatali hatalmok alatt görnyedezők lelkéből a meggyőződés, vélemény nyilvánítás szabadságát, sőt itt-ott az önértetének legutolsó kis szikráját is.

Láttuk a multból, minő befolyások érvényesültek a választások alkalmával; a kinek bármi kis érdeke is az állami vagy közigazgatási hatalom kegyétől függött: az már bele jutott az ellenvéleményt nem tűrő hatalom kivetett hálójába; valóságos csalogató hinár volt ez, melybő hiába igyekezett szabadulni, a ki egyszer bele került.

Ha a »jog, törvény és igazság« jelszava nem hazug képmutatás; s ha a tiszta választást a mostani kormányt csakugyan komolyan akarja: akkor ezeknek az állapotoknak vége kell, hogy szakadjon.

De mikor a láncz lehull a rab lábairól, még sokáig úgy érzi, mintha a teher még mindig nyomná a lábait. Mikor a bekötött szemről leveszszük a köteléket: még sokáig káprázik a szem s idő kell hozzá, míg tiszta látását visszanyeri.

A hatalom nyomása alól az új választási törvény értelmé szerint felszabadult elemek még mindig érzik a rájuk évtizedeken át nehezült bilincse-

Megfordultam és figyeltem.

A csörtetés elmúlt, mintha nem is lett volna. Ujra mély csönd volt körülöttem.

A letaposott avarból a földi víz szivárgott át a rongyos sarga leveleken. Hallgatóztam, de csak a csendet halottam, az ezer hangú csendet, hogy: egy fa megroppan, de nem is roppan, csak én hallom, hogy valaki megy az erdőn keresztül, megszire tölem, — hogy vajahol dudálnak; de én tudom, hogy az örökös téli szél ez a vágásokban, — csak a csörtetést nem hallottam többé.

Tovább mentem az erdőben.

Olyan magamban voltam ismét, mint mindig, ha az erdőn járok. Egy kiálló ág a sapkámba akad. Megigazitottam sapkámat s erre eszembe jutott, hogy milyen régi már ez a sapka. Még az apámtól örököltem. Ő is vadász volt, gyermek koromban semmi más örömem nem volt, mint a vadrucczák, a melyek a táskáján esüngtek, midőn este a tűzhöz hazajött, és a nyul a zsákban. — A varjakat egy kis rozsdás mordálylyal lődöztem a jegenye fáról, mikor kicsi voltam és az apám mindig megdicsért.

ket; s a vakon vezetett tömegektől sem remélhetjük, hogy egyszerre lehulljon szemeikről a hatalom által mesterségesen odatapasztott hályog.

Csak egy a mi bizalmunk erős vára: Debreczen polgárságának meg nem ingatható szent meggyőződése s tántoríthatatlan kitartása a mi törekvéseink kettős célja mellett s ez nemzeti önállóságunk és a magyar társadalom liberális szellemű egygyé olvasztása.

Ki hirdette évtizedeken át a magyar parlamentben a lelkiismereti szabadság, a vallás egyenlőség ígét? Ki sürgette a kötelező polgári házasságot s mindazon törvényeket, melyeket egybefoglalva „liberális reform” név alatt ismerünk? Csakis a függ. és 48-as párt s annak ideális lelkű vezére Irányi Dániel.

Mi liberálisok voltunk a múltban, azok vagyunk a jelenben s leszünk a jövőben is; mert mi ember és ember között különbséget nem ismerünk; faj, vallás, nemzetiség nem képez korlátot ama polgári egyenlőség és testvériség evangéliumában, melyet mi a magunkénak vallunk. Minden vallásfelekezettel egyformán elismerünk, tisztelünk; sőt hiven a 48-iki tradícióhoz s a 48. XX. tc. rendelkezéséhez, követeljük, hogy az állam valamennyi vallásfelekezettel anyagi szükségseiről gondoskodjék.

Mi hívek és következetesek maradtunk szent elveinkhez s a szabadelvűség ügyéhez, melyre kétszeres szükség van most, a mikor ahhoz a jelenlegi kormány legszembeszökőbb hűtlenséget tanusítja.

Abban a szabadelvű pártban, mely

Tovább nincs. — Háznak a falu végén van.

Egyszer egy bolond öreg néni jött hozzám, akki arról beszélt, hogy másképp kellene élni. A városba menni, szép leányokkal, urakkal barátkozni és diszes hivatalt vállalni. Ugyancsak a néni beszélt, hogy a nagyapám kiváló ur volt. Szép asszonyok bomlottak utána és fenéki üritette az élet kelyhét.

A néninek azt feleltem, hogy én már csak itt maradok. Kővér tulkokat hizlalok, meglövöm a vadat, és este a tűz mellett a semmisegeken gondolkodom.

Mintha a hold volna ott a fák között? Téli van és az égi ember, akinek szöke foje után annyit jártam őszi éjken a lápok, korán megkezdte utazását.

A ritka fák közé úgy szállott az esti sötétség, mintha finom szitán eregetnék a magasból. Előbb az avar sötétedett el. A törpe bokrok jöttek aztán. Gyöngye galyacskáik mintha küzködtek volna és megmozdultak, fölfelé kapaszkodván, de a sötétség beborította őket.

Az én életem is ilyen és tán mindenki élete ilyen. Előbb a gyenge és finom érzések oszlanak el, (előbb busultam a madarak halálán és ha az erdőbe mentem,

legujabb vezére Széll Kálmán alatt képes magába foglalni az ultramontán reakció híveit, a feudal aristokratákat, az agrárius főurakat s a nemzeti párt antiliberalis elemeit: igazi szabadelvű ember bizodalmat nem helyezhet.

Ébredjenek tehát azok, kik a hazug jelszó alatt vezetett kormánypárt nyomása alatt szabad, önálló meggyőződéseiket eddig kifejezésre nem juttatták; fogjanak kezét itt városunkban az igazi szabadelvűség hívei a 48-as érzelmi polgársággal s juttassák diadalra azt a zászlót, mely legmagasabban mindenkor Debreczen falai közt lobogott: a nemzeti önállóság az igazi liberális mus egyesített lobogóját!

B. J.

A debreczeni függ. és 48-as párt nagy választmányi ülése.

Debreczen, szeptember 1.

Partunk, a debreczeni és függetlenségi és 48-as part ma vasárnap délelőtt tartotta meg nagy választmányi ülést a függetlenségi kör helyiségében, melynek egyetlen tárgya a küszöbön levő választásokra városunk választó kerületei részére képviselő-jelöltek ajánlásba hozatala volt.

A párt intézőbizottsága már megtette ez irányban az előzetes intézkedéseket s most a nagy választmány foglalkozott ezzel a fontos kérdéssel.

A nagy választmány egyelőre csak az I. és II. kerületről gondoskodott, a III. kerületre nézve a intézőbizottságot hatalmazta fel a jelölés kérdésének eldöntésével.

vártam, hogy halovány arcu leánnyal találkozzom), később már semmit és senkit nem sajnálunk, csak élünk, — senkit nem szeretünk, de mégis szeretünk. Általában a szerelemmel soha semmi bajom se volt. Csúpan egy legényt vertem meg egyszer, de azt is megbántam, mert már nem is szerettem azt a leányt, azért a legényt megvertem.

Rájöttem, hogy a hiuságért verekedtem. Azóta se tettem. Egy lányom él egy kunyhóban. Paraszt leány persze, a pásztor lánya, de nagyon szépen dalol pusztai nótákat, a melyeket az anyjától és a bojtárlegényektől tanult a tüzrakas mellett. Mária-nak hívják, de én csak Marinak szólítom: hogyan szólíthatnám másképpen? Nem ismer és én se ismerem őt. Csak annyit tud felőlem, hogy ha nagyon szomorú vagyok, szeretem a dudát, szerelmes betyár nótákat. Ez elég nekünk. Vágyaim, ábrándjaim előtte ismeretlenek, igaz én sem ismerem az ő gondolatait.

Az erdőből kimentem, a mezőre mentem. Már leszálit az esti köd. Este van, este van, ki ki nyugalomban... A lápok fölött sűrű éjszaka reszket már, messziről pásztor-tüzet látni; arról, mint nagy madár jött süvítve a szél és az erdő a hátam mögött

Nagy választmányunk mai határozatát bizonyára a legnagyobb örömmel és lekedéssel fogadja egész pártunk, aminek biztos zálogát találtuk abban is, hogy a nagy választmány egyhangulag, legnagyobb egyértelműséggel tette meg jelölését s az ellen még csak egy hang sem emelkedett.

De nem is emelkedhetett; mert az I-ső kerületnek örökös képviselője marad a mi nagynevű képviselőnk **Dr. Thaly Kálmán**, kire büszke nemcsak ez a kerület, de Debreczen város egész polgársága. Az ő törhetlen elhűsége, történetíró s publicistikai hervadhatatlan érdemei nemcsak pártunknak, de az egész országnak pártkülönbség nélküli igaz nagybecsülését szereztek meg számára s mindnyájunk önértését s munkakedvét fokozza az, hogy ily férfiu vezérlete alatt küzdhetünk hazánk függetlenségének szent eszméjéért.

A II-ik kerület jelöltje **Dr. Bakonyi Samu**, pártunk hatalmas szónoka lesz, kívül a legszebb remények mellett bonthatjuk ki a 48-as lobogót. Nemesak párthíveink ismerik őt régóta, mint jellemzilárd, kipróbált bajtársunkat, ki fényes tehetségével, gazdag tudásával s szónoki képessége varázshatalmával küzd a mi céljainkért, de osztatlan becsülését vívta ki politikai ellenfeleinek is, mert mindenkor tiszta fegyverekkel dolgozott; s szeplőtlen jelleme, ideális lelkiülete, nemesen érző szíve szeretetet, becsülést szerzett számára minden vonalon. Az ő jelölésével fényes példáját szolgáltatja Debreczen város törzsgyökeres magyar polgársága megingathatatlan ragaszkodásának az igazi testvériség és egyenlőség iránt, fényes példát, mely követőkre vár nemcsak a szorosabb értelemben vett u. n. „polgári-elem”, hanem a hozzá közelebb esők körében is.

Ma és holnap tartják az egyes kerületek a jelölés tárgyában döntő gyűléseiket

egyszerre felzendült. Hallanátok, hogy süvölt az erdő, midőn a vadász elhagyta és a sikra ért? A fák magukban maradtak; vajjon hol vannak a madarak, a rókák, — a gyorsjáró menyét merre barangol?

A pásztor-tűz felé megyek.

A mezőn még fű van. De milyen ez a fű? Mint az öreg ember kemény haja, mit vízzel megöntöztek. A hold már magasan áll az égen. A pásztor-tűz mindig közelebb látszik. Nagy fekete árnyékok mozognak a tűz körül, mintha lebegnének az égtől a földig. De hangot még nem hallok. Vajjon ott van-e Mari? Ha énekelne, mindjárt meghallanám. Leteszem a puskát és hosszában a földre fekszem. A fületem a földhöz szorítom, hallgatózom. Igen hallom most t Mari hangját. Gyorsan felugrok, két ujjam a számba dugom és élesen, hosszan füttyentek.

Megfordulok és megyek vissza az erdő felé. Most már megindult Mari a tűz mellől és mindjárt itt lesz. Az erdőbe rejtőzünk és betyár-nótákat dalolunk.

Lám, elfelejtettem mondani, hogy én gróf vagyok és nagyon nagyon gazdag vagyok és alig harmincz éves multam. De itt élek az erdőn, magamban élek.

85651

s megvagyunk győződve, hogy a nagy válsztazmány szerencsés jelölését osztatlan lelkesedéssel egyhangulag magáévá teszi Debreczen város függetlenségi és 48-as polgársága!

Vámháboru.

A bécsi tárgyalások közepette, melyek a német autonóm vámtarifát készítették elő, hirtelen és váratlanul publikálta a német hivatalos lap, a Reichsanzeiger a német vámtarifa javaslatot s magát a vámtarifát.

Az egész javaslat indiszkréczió folytán került ily hamar nyilvánosságra. Egy előkelő német lap — nem tudni mi módon — megszerezte azt a birodalmi kancellári hivataltól. Erre a felhivatalos is kényszerítve érezte magát a közvélemény tájékoztatása végett az egész tervezet közzétételére.

A szövetség-tanács még nem tárgyalta a vámtarifa javaslatot, tehát nem bizonyos még, hogy a törvényjavaslat rendelkezése s a tarifa egyes tételai ebben az alakban fognak a birodalom színe elé kerülni. Ehhez a tervezethez különben a német közvélemény is hozzá fog még szólani. Hisz arról van szó, hogy a mindennapi fogyasztási cikkek drágításának s tekintve az erős szociális áramlatot, mely Németországban uralkodik, el lehetünk készülve, hogy óriás agitáció fog kifejlődni a német nép legszélesebb régeiben a tervezett vámtételek ellen.

Ez nekünk azonban csak vigasztalásul szolgálhat s az utolsó szalmaszalat jelenti. Mert bennünket súlyosan érint a tervezet s a közgazdasági háborút jelentene ránk nézve az, ha az említett javaslatok törvényerőre emelkednének.

Mert miről van szó a tervezetben? — Horribilisán felemeli az összes mezőgazdasági cikkek vámtételeit, amelyekből eddig nagy mennyiséget voltunk képesek Németországba exportálni. A rozsánál és búzánál 2 és fel, az árpaánál és zabnál 3 márká vámfelemelést állapít meg a tervezet. Felemeli azonfelül a lovak, a szarvasmarhák s egyéb élő háziállatok tetelét 150-200%-al. — A gyümölcs vámja 4 márkáról 15-24 márkára lesz felemelve, Nem jelenti ez exportunk tönkretételét nyugat felé?

Az ipar és kereskedelmi vámok változatlanul maradhatnak, csupán a mezőgazdasági cikkek vámtételei emeltessenek föl. — Ez a német agráriusok törekvése. Ezeknek engedett Bülow is, midőn a javaslatot elkészítette. Nem merete saját akaratát és józan belátását az agráriusok tulzó követelésével szembe állítani, hanem megcsinálta a tervezetet ezek óhaja szerint, s benyújtotta azt a szövetség tanácshoz. Végezzon az az agráriusokhoz mondá Bülow. De neki hagyjanak békét, mert ő egyformán szívén viseli a mezőgazdaság és ipar érdekeit.

Ez az utóbbi nálunk is nagyon ismert frázis azonban nem hagyhat minket tétlenül. Készen kell lennünk minden eshetőségre. Ha a tervezett német vámfelemelések minden várrakozás ellenére mégis létrejönnek, akkor nekünk is gondoskodni kell valami módosításokról, a melyekkel nagyobb károsodástól megóvjuk magunkat.

Hir szerint a külügyi hivatal a nála megszokott lazsúsággal már tárgyalásba is bocsátkozott a német birodalmi kormányval. De mit tehet ez, ha jóakarata a birodalmi gyűlés agrárius többségén hajtörést szenved. Nekünk tehát védelmi eszközökről kell gondoskodnunk. De, hogy védekezhessünk első sorban a mi belső erőnket kell gyarapítanunk. Sohasem nyíltott a függetlenségi párt előtt szebb alkalom mint most,

hogy az önálló vámterületet minél hangsúlyosabban követelje. Mert e nélkül hasztalan küzdünk az esetleges vámháboru bekövetkezése esetén. Elvesztjük exportunk egy hatalmas piacát, elzárjuk magunktól a nyugati államok inportját, a nélkül, hogy bármilyen rekompenzációra tennénk szert.

A függetlenségi párt épen azért nem is fogja az esetleges retorziókat, melyek az ipari vámok felemelésében nyilvánulnak, mindaddig elfogadni a míg az önálló vámterület létre nem jött. Mert meggyőződése, hogy a közös vámterület mellett az egész vámháboruból kizárólag Ausztriának volna haszna. Németország iparától elzárva, még jobban rászorulnánk Ausztria iparára, mint sajnós, az eddig történt saját iparunk és kereskedelmünk fejlődése elé még egy akadály lenne zördülve.

A német agráriusok törekvése szolgáljon tanusággal nekünk. Németország hadat izen a felvilágnak, csak hogy fejletlen mezőgazdaságát az első stádiumból kiránthassa, teheti, mert fejlett ipara van, s népe gazdag.

Nekünk azonban akiknek iparunk nincs arra kell törekednünk, hogy azt megteremtjük. Ezt pedig csakis az önálló vámterület létesítésével érhetjük el.

Ujvárosi polémia.

— Levél a szerkesztőhöz. —

B-Ujváros, aug. 31.

Tekintetes szerkesztő ur!

Egy hét óta nagy a pánik Balmazujvárosban. Egy kis, tizenhat oldalas könyv az oka e nagy konsternációnak, a mely pedig csak néhány példányban lett az értelmiség közé dobva. Pamflettermészetű, mert satyrával, sarcasmussal dolgozik, de a mellett bomba is, a mely felakarja robbantani a varmegyénk megyeházat, uraival egyetemben. Talán már a kanocoz is ég.

A pamflett címe: „Kaszás banda“. Megküldénem szerkesztő urnak, mert bajosan olvasta, de ma már szinte incunabula; drága pénzen sem kapható, csak egy példány sem. Pedig könyvtárba épen nem való, mert ha valaki odatenne, a többi könyvek — talán még a Bagó Mártonfélék is a leghatározottabban tiltakoznának ellene.

Igen, mert a hádesi Cerberus — három fejű levén — csak háromfelé csattogtatta egyszerre a fogait, ellenben ez a pamflett egyszerre 15-20 felé morog és mar. — Az emberek terrorizálva vannak, sugnak-bugnak az iratot, mint tiltott portékát, eldugdossák.

A mesteri mű különben Kaszás József b-ujvárosi főjegyző és Ferenczi Elek varmegyénk egyik főszolgabírája közötti antagónizmuson alapszik. Írója állnéven „Aristides“. Temérdek gyanúsításai izetlen trivialisai inkább vénasszonyi szószátyárságra vallanak; de, — mert az orthografiához és stylisticához jól ért — intelligens férfúnak kell lennie és pedig erősen himnemű, máskülönben nem használna ilyen kitélt: „ez az ember egy közártalmu ártány.“ Ezen kívül fordulnak benne elő ilyen jelzők is: pocsek száju, szörös fülű, fekete párájú bütykös lábú stb.

Aristides előtt az iparos, kereskedő s más alsóbb rendű emher csupa figura, csak

pária. Egy szijgyártóból lett vendéglőst lómasamódnak, egy volt kereskedőt, ki kereskedését önként adta el, anélkül hogy valakit megkarosított volna, „jellemesnek“, egy alkalmazásban levő kántortanítót „becsületesnek“, egy nyugdíjas csendőrt „kirugottnak“ titulál.

Hiszen, Aristides ur, érték ezek a csi-ziót! Talán csak nem azért vannak benne a bandában, vagy mi a szösz!?

Egy helyen Kaszás József főjegyző kostából vedlett mintajegyzőnek van nevezve. Itt meg már a tanítóságon rug egyet az Aristides ur pegazusa. No, dehát nem volna az igaz, hogy ennek előtte, hazánkban igen sok kostából lett jó falusi jegyző? Ha ez nem igaz, akkor Aristides ur sem Aristides ur, hanem sulyokvető Hány János ur, vagy legfőlebb Pasquino ur...

Hogy minden kostából jó nótárius vált volna, azt én nem vitatom. Teljesen sine ira et studio beszélvén, még azt sem állítom, hogy az Aristides ur könyvében nincsenek igazságok, — miként tudhatnám én, egy teljesen közömbös szemlélő, hogy merre van itt az igazság! — de mire való már az az iz z ó gyűlölet, az a s á r r a l v a l ó h a j i g á l á s? Az a görög Aristides ilyet soha nem cselekedett. Hiszen mindezen piszkolódásokkal épen annak árt Aristides ur legtöbbet, a kit védeni akar. Az a legény, ki érvert czáfol, nem az emberét szennyezi! De itt épen az ellenkezőjét látni úgy, hogy ha erré a röpiratra egy másik röpirattal akarnának felelni, méltán lehetne neki ilyen czímet adni: „Aristides rebanda, vagy „Aristides bandissima.“

NAPI HIREK.

Thaly Kálmán kortesnótája.

Debreczen sz. kir. város I-ső kerületének örökös képviselője a mi pártunk büszsége dr. Thaly Kálmán egyik lelkes hive, Varga József I. kerületbeli szavazó polgártársunk hangulatos kis kortesnótát csinált s juttatott szerkesztőségünkhez:

A lendületes kis nóta következő:

(A Kossuth-nótára.)

Megjött már az új rendelet,
A polgár szavazni mehet.
Fizetett-e, vagy nem adót?
Nem kérdezik a szavazót

Éljen a haza!

Magyar, jó Istened' imádd,
De legszentebb legyen hazád.
Ugy áld Isten: polgár jogod
Ha nyílt szívvel gyakorolod

Éljen a haza!

Függetlenség a jelszavunk,
És mi erre büszkék vagyunk;
Ezért élünk, ezért halunk:
Thaly Kálmánra szavazunk

Éljen a haza!

Vidéki zornalisztika.

A kassai Felsőmagyarország szerkesztőt cserélt. — Eddigi szerkesztője Miklós Gyula helyébe Szathmáry Zoltán volt debreczeni hírlapíró a nagyváradi „Szabadság“ volt szerkesztője lép.

Kossuth Ferencz, Thaly Kálmán, Papp Elek Debreczenbe jönnek.

Szép napja lesz szeptember 8-án városunknak, midőn körünkbe érkeznek a függetlenségi és 48-as párt országos vezéreinek legkiválóbbjai, élükön magával pártelnökünkkel és vezérünkkel

Kossuth Ferenczcel.

A közelebbi részleteket lapunkban fogjuk tudatni elvtársainkkal; ezúttal csak jelezni akartuk az örömhírt, a mely mindnyájunk szívét a legkellemebben érinti.

Isten hozza őket mielőbb körünkbe!

Szocialista képviselő jelölt Debreczenben.

Egyik reggeli fővárosi lapból olvassuk a következőket: A magyarországi újjászervezett szocialdemokrata párt eddig közel 20 kerületben adított jelöltet és pedig a fülöp-szállási, bihari, eszegrádi, tatai, szentendrei, gödöllői, szentesi, szegvári, tapui, szegedi, kunszentmártoni, monori, privigyei, aradi, kassai, mezőtúri, brassói, ujaradi, kisújszállási, debreczeni, szabadkai kerületekben. A választási kiáltványokat százezer példányban nyomatták s benne az önálló független Magyarország megteremtése mellett foglalnak állást, ezáltal jelezni kívánván hazafias törekvéseiket. — Az újjászervezett szocialista jelöltek különösen a kisgazdak támogatására számítanak s ha a győzelem kilátása nélkül is veszik fel a választási harcot, bíznak benne, hogy tekinélyes számban kapnak szavazatokat.

Kie lett a színház.

Debreczen város tanácsa ma délelőtt tartott tanácsülésen döntött afelett, kie legyen a színház. A tanács teljes számban együtt volt, Vecsey Imre tanácsnok tb. főjegyző, kinek tavolléte miatt a múlt héten Olah Károly indítványára a döntést elhalasztották s akit sürgőnyileg hívtak haza Komjáthy hívei, szintén jelen volt a tanácsülésen. Olah Károly előadó ösmertette az ügyet s felolvasta a színházbizottság javaslatát, mely szerint 3 szavazattöbbséggel a színházat újabb három évre Komjáthynek javasolja kiadni. Vegül hozzátette, hogy a tanács fogadja el a színügyi bizottság javaslatát, Komlóssy Arthur szöveget felolvasza. Sem ő, sem társai nem viseltetnek ellenszenvvel Komjáthy iránt, mit bebizonyítottak 3 év előtt is, mikor aláírták Komjáthy meghívását. Eltekintve mindentől, kénytelenek számot vetni az általános közóhajjal. A közönség elégedettségének adott kifejezést Komjáthy működésével szemben a múltban s a tanács nem hunyhat szemet a közönség óhaja előtt. Ő nemcsak a színügy, de Komjáthy érdekeiben is javasolja, ne maradjon itt továbbra. Ezért javasolja úgy a maga, mint több tanácstag nevében is fogadják el indítványát, hogy a színház bérletét három évre Makó Lajosnak adják oda. Írásban is benyújtja indítványát, mely következőképpen hangzik:

Miután városunk színműpartoló közönsége már több ízben adott kifejezést azon nézetének, hogy színházunk sorsa — a

legközelebbi évek alatt szerzett tapasztalatok a jelenlegi kezekből más biztos és a közönség óhaja szerinti igazgató kezébe adassék át.

A színházi bizottság többségi véleményével ellentétben és az előadói javaslatl szemben indítványozzuk, hogy a tekintetes tanács városunk színházának igazgatását az 1902, 1903. és 1904-dik évekre a két szóban levő pályázó közül ne Komjáthy János, hanem Makó Lajos színházigazgatónak ítélje oda.

Debreczen, 1901. szeptember 2.

Komlóssy Arthur,
főjegyző.
Boczko Sámuel,
főkapitány.
Bészler Károly,
Hajdu Gyula,
tanácsnokok.

Vecsey Imre szól ezután, sajnálja, hogy nem volt itthon, de tudja, hogy milyen érdeklődést keltett a színház ügye. Tekintettel arra, hogy ebben a kérdésben olyan nagy a huzavona, továbbá, hogy a színészet bizonyos tekintetben hanyatlak, külön indítványt tesz, és pedig a tanács ne adja oda a színházat egyik igazgatónak sem, hanem legyen javaslatot a közgyűlésnek az intendatúra behozatalára.

Ábrahám László felszólalása után megajelték a nyílt szavazást. Az intendatúra, Vecsey indítványa mellett szavaztak Bészler Károly és Király Gyula. Így tehát Vecsey indítványát mellőzték.

Most az igazgató választás következett, Komjáthy mellett szavaztak: Ábrahám László főjegyző, Körner Adolf, Király Gyula, és Olah Károly tanácsnokok, **összesen négyen**, Makó mellett szavaztak: Komlóssy Arthur főjegyző, Boczko Sámuel főkapitány, Bészler Károly és Hajdu Gyula tanácsnokok, **összesen négyen**. Vecsey Imre egyikre sem szavazott.

Makó is Komjáthy is 4 — 4 vagyis egyenlő szavazatot kapott, az elnöklő polgármester döntött, ki Komjáthy mellett szavazott, így tehát **elnöki döntéssel a tanács Komjáthynek adta oda a színházat**.

Az elnöki döntéssel meghozott határozatnak gyorsan híre futott a városban s habár sejtették az eredményt, de azért senki sem gondolta, hogy a tanácsban egyenlő szavazat jut a két pályázónak s épen ezért kinos meglepetést s a legnagyobb méltatlankodást keltette a városban, hogy az elnöklő polgármester, a kitől függött, ki legyen a színház igazgatója, a közönség óhaja, tiltakozása ellenére is Komjáthy igazgatóra adja le szavazatát, kinek működésével, társulatával a debreczeni közönség nem volt megelégedve s így ő döntésével újabb három évre ráerősökölta a közönségre Komlóssy gyenge társulatát s működését, melylyel mindenkor csak azt bizonyította be Komjáthy, hogy nem a közönség, se nem a színügy érdekében működik, hanem ezek ellenére cselekszik.

A tanács határozata nem végérvényes,

vényes, mert megfellebezik a közgyűléshez, hol bizonyára jobban figyelembe veszik a közönség óhaját ez ügyben, mint Debreczen város polgármestere, kinek jóvoltából újból Komjáthy lenne az igazgató — ha a közgyűlés másképp nem gondolkoznék.

Kerékpár és szépségverseny.

A debreczeni kerékpáros egyesület tegnap délután a Margitföldön berendezett pályáján kerékpárversenyyel egybekötött szépségversenyt rendezett. — Nagyközönség gyűlt egybe, a kik leginkább a szépségverseny iránt érdeklődtek. Az első megnyitó versenyben első díjat Hajnal Arthur, másodikat Weisz Vilmos, harmadikat Márkus Marton nyerte. A 100 méter síkfutásban első díjat Feher István, másodikat Engel László, harmadikat Lőrincz Jenő nyerte. Az általános verseny első díjat Weisz Vilmos, másodikat Nanassy Béla nyerte. A juniorok versenyében első díjat Nemeti Gyula, másodikat Nemes Feri, harmadikat Kiss Zoltán nyerte. A kerékpáros és síkfutó között versenyben első díjat nyertek Hajnal Arthur (kerékpáron) a második versenyben első díjat Kerekes Antal nyerte. A műkerékpározás első díjat Márkus Béla, másodikat Fényes László nyerte. Az ezer méteres síkfutásban első díjat Mórincz József, második díjat Engel László, harmadik díjat Szombati Kálmán, negyedik díjat Szömics József nyerte. — A bicikliző virágkorzó első díjat Lehmann Gusztavné, másodikat ifj. Des Combes Henrik, harmadikat Rosenberg Terike (N.-Varad), negyediket Bérassy István, ötödik díjat Gyürky Sandor nyerte. A szépségversenyben az első díjat 492 szavazattal Lovassy Öhlberg Jolan, a másodikat 219 szavazattal Eisenthal Ilona, a harmadikat Nagy Mariska nyerte 122 szavazattal.

Rendőri sajtóirodák a vidéken.

A vidéki nagyobb városokban, hol rendszert több napilap is van, a rendőri tudósítások nem voltak egyöntetűek, mi gyakran igen sok kellemetlenséget, ferdeséget szült. Mindez onnan eredt, hogy a rendőrség nem adta ki rendszeren a lapoknak szánt, s a közönséget is érdeklő közleményeit, hanem az egyes tudósítóknak kellett azt kiaknázniok. Most, mint értesülünk, a budapesti sajtóiroda mintájára több vidéki városban hasonló irodákat lagnak felállítani. Kolozsvárott a napokban már meg is kezdte működését. Bizony Debreczenben is felférne a sajtóiroda. Régen, évek óta kérik már a helybeli lapok a sajtóiroda felállítását, de ugyiltszik Debreczen e téren is az utolsó marad.

Királyi hercegek Máramarosban.

József Ágost kir. herceg, kinek Gyertyánligeten, Kabolapolyánán és Erdészvölgyön Kuziban is vannak vadászterületei, mint minden évben, úgy ez idén is fölfogja keresni Máramarosmegyét — a közeledő vadász évad alkalmából. Már megjött a hírei hogy a kir. herceg most is készül az őszi vadászatra, a hova is ezúttal Ferencz Salvátor kir. herceg is elkíséri, mint szivesen látott vendége. Tomcsányi Gusztáv kir. erdőigazgató már megtette szokásos jelentését a szóban forgó vadászterületek gazdagvadállományáról s a kir. hercegek, a nagy kiterjedésű erdőségekből kivált szarvasokra fognak több napon által vadászni, mely idő alatt a József Ágost kir. herceg által nemrégén fölépített lászlóréti vadászkastélyban fognak tartózkodni. A fenséges vendégek szept. 12-én érkeznek a regényes vadászterületre, melynek vadászatról oly érdekes és vonzó leírást nyújtott közelebb József

85651

Ágost kir. herceg. Máramaros vármegye lakossága örömmel várja a kiváló vadászok érkezését, amint mindenkor ünnepei közzé számítja a legmagyarabb főherceg egyetlen fiának ott tartózkodását s a megye szép vidékei iránt érzett s állandóan tanusított meleg érdeklődését.

Értesítés.

A debreczeni izr. hitközség előjárásága lehetővé akarván tenni a legszegényebb hitk. tagnak is, hogy a szent ünnepeken a nagy templomban végezhesse áhitatát, a mult évben lezárt imaszéki árkát ez évben is változatlanul meghagyta. A régi hírlők többségi joga szept. 10-ig tartatik fenn. Az így fenntartott jegyek minden igény különben elvesztésének terhe alatt a fentebbi határidőig Kápolnási u. naponként d. e. 10-12 és d. u. 3-5-ig az ár teljes lefizetésével kiváltandók. Az imaszékek általános bérbeadása szept. 11-én kezdődik a templom helyiségében és f. e. szept. 13-ig tart naponként d. e. 9-12. és d. u. 3-5 óráig. A szabott árak a jegyekre reá vannak nyomva és alku ki van zárva. A kisuj-utcai imaház székei egy külön bizottság által fognak f. év. szeptember 11. 12. és 13-án a kistemplom helyiségben bérbeadni. Az elsőbbségi jog csak 11-én tartatik fenn. A templomba jegy nélkül való belépés ugy szintén egy ülőhelynek 2 egyen általi elfoglalása le-szigorubbán fog megakadályoztatni szükség esetén rendőri segítség igénybe vételével is. Hogy az előjárás a szegények részére szükséges pótimaházak iránt tájékozva legyen felhivatnak mindazon a hitközségünkhöz tartozó szegények, kik imaszéket bérelni nem képesek és ingyen jegyre igényt tartanak, hogy lekésőbb f. évi Szeptember 8-ikáig a jegyzői irodában jelentkezzenek. Megjegyeztetik, hogy a pótimaházakba is csak jegy mellett lesz engedve a belépés és hogy ingyen jegyet is csak az kap, a ki a fenti időben jelentkezett. Debreczen, 1901. Aug. 30-án. Az előjárás.

Magyar vikárius Amerikában.

A közoktatásügyi miniszternek a képviselőházban tett az ígérete, mely szerint amerikai kivándoroltak lelki szükségletének kielégítéséről gondoskodni fog — közel van a beváltáshoz. Görög kath. magyar vikáriust fognak Amerikában rendszeresíteni. E nevezetes állásra Nepák Jenő görög kath. teológiai tanart szemelték ki.

Próba-bál.

Meghívó 1901. szeptember hó 4-én, azaz szerdán a „Korona“ című táncteremben Schaf János táncztanító által rendezett diák ifjakból alakult táncziskola bevégezése alkalmával zártkörű próba bált rendezünk, melyre kívül címzett urat s b. családját tisztelettel meghívja a rendezőség. Kezdeté este 8 órakor. Belépő díj (személyenként) 1 korona. A meghívó kívánatra előmutatandó.

Vigyázní kell a katoná puskától!

A Sárkúti tanyánál levő katonai nagy-távolsági és harczzszerű lőtéren folyó évi szeptember hó 3-án azaz kedden d. e. 8 órától 10 óráig a Sárkúti tanyán a helybeli katonai csapatok harczzszerű czéllövésztet tartanak.

A czéllövésztet a fentebb jelzett nap reggel 8 órakor kezdődik és 10 órakor végződik. Minthogy a czéllövésztet megközelítése életveszélyes, az érdekelt közönséget az óvintézkedések megtételére a városi tanács katonai és illetőségi ügyosztálya ez uton is figyelmezteti.

Tanév megnyitás.

Az izr. elemi iskolákban a tanév ünnepléses megnyitása f. hó 4-én azaz szerdán délelőtt 8 órakor fog a Deák Ferencz utcai izr. templomban megtartatni. A gyermekek reggel 1/2 8 órakor gyülekeznek az iskola helyiségeiben, ahonnan tanítóik vezetése alatt vonulnak a templomba. Miről a t. cz. szülöket van szerencsenk ez uton is értesíteni. Az igazgatóság.

Zene-oktatás.

Zivuska Ferenczné zenedei tanárnő magánóráira előjegyzéseket elfogad folyó hó 9-étől a délelőtti órákban s a tanítást szept. 15-én kezdi meg.

Előlegezett mandátum.

A balaton-füredi fürdővendégek névsorában az augusztus közepén Balaton-Füredre érkezett fürdővendégek jegyzékében e névvel találkoztunk: Vajay István, országgyűlési képviselő és plébános, Böleske. Ugy gondoltuk, korán előlegezte a balatonfüredi fürdő igazgatóság ezt a mandátumot, mert Vajay István még nem tagja a magyar képviselőháznak, sőt valószínűleg nem is lesz.

A lovagrend.

Boros Samu, a párisi kiállítás magyar-sajtó referense tegnap a francia becsületrend lovagkeresztjét kapta érdemei elismerésül. Soha még magyar embernek oly sok helyen el nem ismertek az érdemeit, mint Boros Samunak.

Mindazáltal megörült a szép kitüntetésnek és el is dicsekedett vele nyomban egy borkereskedő-barátjának, aki szintén megkapta annak idejében az érdemrendet. Különben a rossz nyelvek azt beszélék e borkereskedőről, hogy a boraszat terén szerzett érdemei is inkább a vignetta-n omda ipar és a vegyészeti körébe vágnak.

A borkereskedő gunyolódai kezdett: Gratulálók! Megkaptad a lovagrendet. — Jó nélkül.

Boros Samu azonban visszavágott: En is gratulálók neked. Hisz te is megkaptad a becsületrendet — becsület nélkül.

Polgármester nyilttérben.

Mamusich Lázár szabadkai polgármester a „Bácskai Hírlap“-ban az aibbi érdekes nyilatkozatot teszi közzé: „A Bácskai Ellenőr“ 69. számának nyilttéri rovatában „A komizság netovábbja“ cím alatt név-aláírás nélkül megjelent cikkre vonatkozólag kijelentem, miszerint állásommal összeférőnek nem tartom, hogy ismeretlen cikkíróknak és rágalmozókknak válaszoljak és pedig azon okból, mert nem átalítottak személyemet, a Gálfy és Váli között történt, hogy tölem teljesen nem függő afférrel minden indok nélkül k a p e s o l a t b a h o z n i é s s z e m é l y e m e t szándékosan sértegetni. A nagyközönség iránti tiszteletből azonban ennek tájékoztatása czéljából kötelességemnek tartom kijelenteni, hogy sem nekem, sem pedig a hatóságoknak fizetett lapjai nincsenek. Minthogy ezek szerint az ellem intezett támadások minden alapot nélkülülnek és kiszinezett valótlanságokat tartalmaznak és azok tisztán politikai indokokból származhatnak, azokra bővebben válaszolni érdemesnek nem tartom. Mamusich Lázár polgármester.“

Aki feleséget keres.

Az egyik cseléd-elhelyező intézet tulajdonosához érdekes levelet hozott ma a posta Egy hajdumegyeyi fiú, aki most cse-

dőr Budapesten, gondolt nagyot és merészet, mivel szörnyen unalmasan telik az ideje a nagyvárosba, levelet irt a cseléd-szerző intézethez, amelyben kéri, hogy küldjenek a számára egy leányt. A levélben a melyben a sváb fiú feltárja szive szándékát, kiköti, hogy a leány földije legyen, de nagylelkűen megígéri, ha a küldemény „be-válík“, esetleg feleségül veszi. A „zupringeráj“-ban jót nevettek a sváb fiú naiv német levélén, mely magyar fordításában így hangzik:

„Tisztelt Uram!

Megkeresem t. Uramat, hogy lenne oly szives nekem egy szolgálót keresni, aki hajlandó volna velem ismeretséget kötni. Én zszandar vagyok Budapesten. Keressen olyan cselédek közt, akinek adja at ez a levelet olvasni és írjon nekem rögtön vissza és akkor én annak egy szepet fogok küldeni, nekem még kedvesebb lenne, ha fényképet küldene s akkor én elküldöm az enyimet.

Ha van olyan aki hajlandó, jöjjön azonnal Budapestre, itt sok asszonyhely van. Ha akar, akkor neki utiköltséget küldök. De először írja meg a születési helyét, mert én öt egyelőre feleségnek akarom. Azért kérem a tisztelt Urat, sziveskedjek nekem mindenesetre egy kedvest szerezni.

Tisztelettel

Grill Jakab,

m. kir. esendőr.“

Új magyar lap Ujvidéken.

Ujvidéken, hazánk ezen exponált helyzetű vigvidéken új magyar lap indult meg a tegnapi napon. Czime: Ujvidéki Ujság, főszerkesztője dr. Balla Aladár, ottani népszerű fiatal ügyvéd, felelős szerkesztője pedig Mayer József. A hotenként kétszer megjelenő politikai lapot a szerkesztőség adja ki. A nélkül, hogy a lap politikai irányáról — mely a mienkkel, nem mindenben azonos — ezúttal bármí bíráló megjegyzést is tennénk: a legteljesebb hazafias örömmel üdvözljük fiatal lap-társunkat: mert akármit is: magyarul is a magyarság érdekében teszi s így Ujvidéken hazafias missziót teljesít.

Főszerkesztő.

• Mint értesülünk, az Első magyar gazdasági gépgyár részvény társulat budapesti czég, budapesti gyártmányainak u. m. uti mozdonyok, cséplő garnitúrák, malomberendezések és kisebb gazdasági gépeknek a gazdaközönség részéről közvetlen beszerezhetése végett Hajdu és a szomszéd megyékre kiterjedőleg f. évi szeptember 1-től kezdődőleg Debreczenben Piacz-utca 75 sz. alatt (Szalay ház a debreczeni ipar és kereskedelmi bank palotájával szemben) vezérképviselőiséget és fiók raktárt létesít, mely intézkedésével egyrészt azt czélozza, hogy a gazdaközönség az előzetes megtekintés utján való vásárlásokat megkönnyebbitse, másrészt pedig a közvetlen beszerzésnek ilykép való lehetővé tételével az ügynökök egynemelyikének tapasztalt visszaélései ellenében a gazdaközönséget megóvja. Emec nem és közérdeket szolgáló czélt a nevezett részvény társulat úgy vélte legkönnyebben megvalósíthatónak, hogy a vezérképviselőt élére egyik régi, kiváló és szakképzett főtisztviselőjét Rahmer Mihály urat szemelte ki, a kihez a gazeaközönség közvetlenül és teljes bizalommal fordulhat.

Nyilatkozat.

(Kivonat a lapokban megjelent cikkből.)

... amennyiben az égvényes ásványvizek ható képessége a ketted-szénsavas natron tartalom arányában növekszik: emeli ezen hatást főleg a hűgysav és hűgysav sóknak a szervezetben oldott állapotban tartására nézve, ha megfelelő konyha só mennyiség járul hozzá. Ha még hozzátesszük, hogy egy égvényes savanyúviznek minő a szolvai, értékét első sorban a ketted szén-savas natron tartalmától, konyhasó kíséretében becsülték a legtöbbré. — másodsor, hogy a gyógyvíz mészsókban minél szegényebb legyen és hogy a gyomrot feleslegesen megterhelő vas összekötéstől egészen ment akkor a szolvai ásványvizet első helyre, valamenyi fölébe helyezzük.

Dr. Vályi Zsigmond.

MAV. egészségügyi előadó
Budapest.

A szolvai ásványviz kitűnő üdítő ital a savanykás kerti borokkal vegyítve rendkívül kellemes.

A Munkás Dalegylet utazása.

Irta: Kerékgyártó József.
Folytatás.

Átellenben az Alacsony Tatra magadik föl, hosszan elsimuló hatát mutatva. És sehol egy tenyernyi felleg, sehol borulat, mindenféle napfény, ragyogás, élet és mozgalom. Különben nem esoda, mert velünk van a Torday-szerenese...

Mozgó otthonunkban hirtelen torlódás támad. Mindenfelől gyűlnek az utazó dalárdisták, hogy velünk együtt ünnepeljék Torday bátyánk, a mi kedves Gábor bátyánk jubileumát, ki éppen e napon (aug. 19.) lépett be 40 évvel ezelőtt a dalárdisták közé s azóta szolgálja a magyar dal szent ügyét olyan kitartással, hű rendületlenséggel, a melyre nem sok példa van széles hazában. Az élők üdvözlő, szívből jött beszédere fölharsan az „éjen”, fölharsan a dal, egymás után jelennek meg különböző dalárdak tagjai, öt-hat kocsin keresztül törve az országos egyesület tisztviselői, kiket odaesalt az üdvözlő dal hangja. Nem esoda, ha kissé elérékenyült az ünnepelel hős, hiszen a mi szemünkben is ott csillogott a meghatottság könnye. Tanuljatok tőle hűséget, önfeláldozó kitartást, edes tagtársaim! Eltessük őt még sokaig, sokaig!...

E kedves jelenethől fölzavar bennünket a kalauz hangja, a ki szinte harsányan kiált felénk: „Csorba! I perez! Talan szeretne már megszabadulni tőlünk, hogy kevesebb utással legyen baja? De nem oda Buda! Harom perez is beletelt bizony, mire megtisztult a vonat, hogy a fogaskerekű pénztári hivatalat annál dühösebben rohanja meg a dalosok tömege.

Csapatunkból mindössze 2 ember várta be a fogaskerekűnek nyugodórával később indított különvonatát, egy páran kocsiba ültek, de a nagybörzész egyenesen nekivágott a már hosszu sorban kigyózó gyalogosok utjának, hogy hősiesen megküzdjön a 4 kilométernyi ut nehézségeivel, melynek utolsó fele 472 méternyi emelkedést ért el. Hogy aztán minő lihegés, botorkálás és kapaszkodás arán ért fel egyik-másikunk a tóhoz, hogy miféle kifogásokkal ült le az uton egy egy mohos sziklára vagy fatörzsre, forrás mellé, szamócezárt vagy málnát szedgetni (s ezalatt erőlt gyűjtött a továbbmenetelre): ez már nem tartozik szoroson kötelezettségemhez. Elég, ha megemlétem, hogy az első után felóra mulva botorkált hozzánk az utolsó.

Persze, hogy itt is első teendő volt a levelezőlapok bevásárlása és megírása, mely célból a nagyvendéglő egyik hosszu asztalát azonnal íróasztallá léptettük elő.

A sáska-sereg miatt alig-alig juthattunk egy kis harapnivalóhoz, míg az élelmesebb része a Kassán beszerzett elemőzsiából ezalatt kényelmesen megebédelt egy szép, árnyas helyen s rendkívüli élvezettel itta a csárdában 60 krért árusított kitűnő bort, melyért a vendéglőben 2 koronát fizettünk.

A esorbai tó tojásdad alakú, 31 holdnyi területen fekszik, déli oldalán 12 nyaralóval, két hatalmas hegy, a Bástya és Szolizsók szakita itt meg kebelét, hogy helyet adjon a csodás szépségű nagy tengerszemnek. Sokszor megtörténik, hogy mialatt körülkerüli az utas a tavat, valami alantjáró felleg a hegyoldalról a völgy felé ereszkedik s odalenn zuhog a zápor, míg a szemlélő a széthasadozó fellegek nyílásain át millió meg millió lepergő gyémántszemnek képzelet.

Ebben az élvezetben már nem lehetett szerencsénk résztvenni, mert csak másfél órai ut után csapkodott meg kissé az eső szele. Ettől is úgy megijedt egyik-másik gyalogoló bajtársunk, hogy ki egy üres vadászlak felé iramodott, ki meg előresietett, hogy kibujjék a felleg alól. Így aztán a már csak 16 tagból álló csoport félóra mulva jöhetett össze Felső-Hágiba, mely 20 évvel előbb még egyszerű turistaház volt s ma már egész nyaralótelep. Eppen így jártunk Tatrászóplakal is, melyet főjegyzőnk erővel Uj-Tátrafürednek akart elkeresztelni.

De nem is esoda, ha e két nyaralóhely oly rohamosan emelkedik, hiszen a szépséges Klotild-ut mellett fekszenek, mely a esorbai totól kiindulva fönt a hegyoldalban vezet Tütrafüredig s onnan tovább Tatra-Lomniczig, híven követve minden kanyarulatot. A páratlan kilátást nyújtó turista-ut első tervezőjét, Münnich poprádi tanítót emlékoszóppal tisztelték meg az ut egyik legszebb pontján, hol a pihenésre alkalmazott padokról az egész Poprád völgyé belátható, Csorbától a távol messze kódében kéklő Kezsmárk vidékéig.

De térjünk vissza Felső-Hágiba, hol a társaság sörös poharak mellett várakozik az ugyancsak nekieredt zápor megszűnésére s tanácskozik a további teendőkről. Hosszas rábeszélés után sikerült rávenni a hölgyeket és a nehéz gyalogságot, hogy Hágiból egyenesen Batizfalvára menjenek le a hegy ösvényen. Ezáltal mi is megszabadultunk a hátramaradozókról, ők is hamarabb vasutra ülhetek, bár fogalmuk sem volt utjok nehézségeiről s csak Poprádon láttuk viszont egy pár perezre a teljesen elesigázott sereget.

Megújult kedvvel rötta tovább az utat a 8 tagú vandortársaság, mikor a Münnich-emléknél a mellette elrobogó hintóból hatalmas hurrázás köszöntötte a talpalókat s hátrafordulva kiket látott? A Csorbán elmaradt hívek 5 tagja ült a kocsiban s Gábor bátyánk indítványára föltették a táskaféléket, a közeli viszontlátás boldog érzetében elköszönve siettünk a tovarobogók után.

A 17-dik kilométernél végre elérjük Uj-Tátrafüred palotaszzerű nyaralót, a vendéglő terraszán egyesült a két csapat s Nagy Ferencz debreczeni bankigazgató szives vendégszeretetéből fogyasztotta a pompás szőlőnedvet. Az ő és kedves neje, valamint később Simonffy Emil zenedei igazgató társaságában aztán gyorsan télt az idő, míg nem előállottak a kocsik, hogy lerepítsenek a poprádi állomáshoz, hol érzékeny bucsut véve hazafelé tartó társainktól, a Huszpark vadászházában nyugovóra térünk. Nem is keltett volna fel bennünket hat agyu sem.

Mint szorgalmas és pontos előljáróhoz illik, legkorábban talpon volt a zelnöks a hűvös reggeli időt fölhasználva, elindult zsebünkhöz méltó fogatokat keresni az immár véglegesen 7 tagra apadt kiránduló csoport számára. Sikerült is ez, előszedve német és tót (?) nyelvbeli tudományát, a mennyiben kerített egy hatalmas szekeret igen jó lovakkal s minlynáján kényelmesen fölrakodva, megindultunk Virágvölgy felé.

Igazi virágos völgyben, lankás hegyoldalokon vitt utánk egészen Verár falu közeléig, hol már toronymagasságu sziklatömbök, öserdöre emlékeztető óriási fenyők változtatták a szelidebb hajlásu pontokat. E kis tót faluban, melynek határa nagybörzész a Koburg herezegeké, itatás, no meg ivás végett is leszállottunk s a most már községi tulajdont képező vendéglőben telepedtünk le, Dobsináról és odautazók társaságában.

Az utszelen és a közeli házaknál tanyázó cigányok közül azonnal megalakult egy harmadfél tagu cigánybanda (a primás éppen felényi volt, mint a két hátramoszditója) s kinos-keserves hangon kezdtek rá az igazi jó magyar nótakra, ugy Gábor bátyánk indítványára tüstént megajándékoztuk őket egy kis aprópénzzel, csak hogy árva füleinknek békét hagyjanak. De így is kitört belőlük a hála és elismerés érzete, mert mikor látták, hogy már a felszolgáló tarka pruszlikos, rikító ruhájú tót lányok marasztalása ellenében is ugyancsak készőlőndük: abban a szempillantásban, a melyikben kocsink mellé értünk, rázendítették a Rákóczy-indulót.

Folyt. köv.

CSARNOK.

Nagy Napoleon császár katonája.

(Erekmann-Chatriantól.)

Fordította: Hjjabb Möricz Pál. 34.

Április huszonkilencedikét számítottuk. Már alkonyodott, Sohasem láttam szebb napáldoztat. A folyó másik partján beláthatatlan rónaság terjengett. És a piros sugarktól beragyogott egáljából egész kivált a tömör lovascsapat. Elesen meglehetett különböztetni előre hajlitott csakóikat, még a kozákos tlténytartókat is. A zubbonyok zöldszinben tündökölt, a lovaglő nadrágjuk pedig égszín kék volt. Sergeant Pintó mindjárt felismerte őket, hogy lovasított orosz vadászok és kozákság. Jól ősmerte ezt a folyót is, ugy mondá, hogy Szaale a neve.

Amennyire csak lehetett, lehuzódtunk a vízhez és sortűzet löttünk az ellenséges lovasokra, akik most is visszavonultak. Keleties alakjaikat magába szivta a piros láthatár. Közvetlen a folyó partján ütöttük le a mezei tabort. Kiállítottak az őrszemek is. A tabortól balra nagy falu feküdt. Egy szakasz ide küldetett be husvásárlás végett, mert a császár megérkezése óta, az volt a parancsolat, hogy mindenért fizetni kell.

Egész éjszaka volt, mire a vacsorát megfőztük. Ez időre elérkeztek a divízió többi ezredei is. Szintén a parthosszant táboroztak le. Tüneményszerű szép volt, a midőn a táborítüzek hosszu sora a folyóvíz tükrén ragyogva; tündökölvé csillogott. Az álom egyikünket sem környékezte. Czebede, Klipfel, Fürszi meg én együtt főztünk és egy tábori tűz körül heverészünk, hol a tüzet, hol egymást bámultuk és ugy beszélgettünk:

— Ha tényleg átme gyünk a folyón.

85651

akkor reggel meleg nap virrad reánk. A pfalzburgi ezimborák, akik a „vad ember-nél” sörözgetnek, aiggha gondolják, hogy mi most egy folyó partján hasalunk és hogy egy darab marhahus a vacsoránk. És hogy a föld az ágyunk, mely ágyban legkönnyebb beszerezni a köszvényt. Legalább öreg napjainkban sem felejtjük majd a táborozást. Nem is számítván, hogy esetleg a kardvágásokból, puskalövésekből is részt kaphatunk.

Ejh! hagyjátok, szóló Klipfel, ilyen az igazi élet. Én már ugysis untam a dunyhás-ágyat, az egyforma életet. Ezt szeretném én a változatosságot. Ha az egyik nap beborult, de a másik nap szépen ki is derül reánk az ég. Jóba, rosszba belekóstolunk. Ez az igazi élet. Még a puskagolyó kardvágás, szuronyzurás sem rettent vissza, mert ha én kapok, de duflán is fizethetek helyette.

No igen, bólintotta Czebede, helyeslően a szót. Azonközben reá is gyújtott a pipájára. Magam is amondó vagyok, hogyha el esek is, ingyen nem adom el az életet. Visszaadok minden szurást.

Ekként fecsegtünk két-három óra hosszan is. Leger a katonaköpenyét magára öltvén, már le is hevert. Lábbal feküdt a tűz fele. Ekkor kiáltás hallatszott az éjitéjéből, egy őrszem valami kétszáz lépésre kiálhatta tőlünk:

- All! Ki vagy?
- Franciaország!
- Melyik ezred?
- A hatodik gyalogezred!

Ney marsall és Brenier tábornok érkeztek a táborba a tüzér, és a pionier tisztekkel. A marsall maga nevezte meg a „hatodik gyalogezredet”, mert tudta, hogy mi is itt táborozunk. De megörültünk neki, de büszkék voltunk reá. Souham tábornok, meg öt vagy hat magasrangú törzstiszt kísérték, amikor előttünk ellovagolt. Daczára a késő éjszakai időnek — felismertük. Mert ragyogott a teli holdvilág, csillagos volt az ég, majdnem mint egy különös halavány nappal, oly tiszta volt az idő. Jól láttunk mindent.

A folyó egyik kanyarulatánál állapodtak meg, ahol a tüzérség öt vagy hat ágyut kiszegezett. Egyidejűleg a hidverők is megérkeztek. Hosszu sor koei huzta utánok a czölöpöket, gerendákat, a deszkát, szöveit mindazt, ami hidépítéshez szükséges. A huszárság pedig a csónakok, a ladikok összeszedése végett küldetett ki. És a tüzérség harcokészzen állott az ágyuk mellett, hogy elsöprett mindent, mely akadályt vetne a hidverés elé. A hidverési munkát sok ideig bamultuk és eközben mindenfelől csak az hallatszott:

- Allj! Ki vagy?
- Allj! Ki vagy?

A harmadik hadtest ezredei most vonultak fel.

Végre hajnal felé elszenderedtem. Klipfel nehezen bírt felrázni pedig ugyan dobolták a riadót. A hidak elkészültek, kezdődött a sorakozó a folyón való átvonuláshoz.

Erősen harmatozott. Megtörülgettük a fegyvert. Majd a köpönyeget összegöngyölvén, felkapcsoltuk a torniszterre. Eközben segítettünk is egymásnak. Majd sorakoztunk. Reggeli négy óra felé járhatott az idő. A folyóról felszálló köd szürkés homályt borított mindenre. Két zászlóalj már átvonult a hidon és a katonák csapatoként rendezkedtek. Közepére állván a tisztek és a zászlótartó. Ez természetesen némi morajjal járt. Majd az ágyuk és a löporkocsik is átdöcöztek a hidon.

(Folyt. köv.)

5473
1901.

Árverési hirdetemény.

Debreczen sz. kir. város tanácsa ezennel közhírré teszi, miszerint a város tulajdonat képező következő földbirtokok u. m.

1. a Dóka féle 5 nyilas föld az 1902. év október hó 1-től az 1908. évi október hó 1-ig terjedő 6 évre.

2. Hat nyilas és 1424 □ öl u. n. Posta féle föld az 1902. évi október hó 1-től 1905. évi október hó 1-ig terjedő 3 évre.

3. Elep pusztai 2 és $\frac{5}{8}$ nyilas tanyaföld az 1902. é. okt. 1-től 1905. é. okt. hó 1-ig terjedő 3 évre.

4. A 143 holdat és 1000 □ ölet tevő »Isten földje« az 1902. évi okt. hó 1-től 1914. é. okt. hó 1-ig terjedő 14 évre.

5. 21 nyilas 758 □ öl Hatvan utcai tilalmas föld, a Szegényház céljaira kiszakított mintegy tíz hold kivételével, tehát 118 hold 1555 □ öl, az 1902. é. okt. hó 1-től az 1908. é. okt. hó 1-ig terjedő 6 évre.

6. Komlóskerti 26 nyilas és 4 □ öl föld és az ehez tartozó régen szováti utrészt képezett 1 hold 1017 □ öl földterület az 1902. é. október hó 1-től 1908. okt. hó 1-ig terjedő 6 évre.

7. Komlóskerti földekből kiszakított 1 nyilas és 1020 □ öl föld az 1902. é. okt. hó 1-től 1908. é. okt. hó 1-ig terjedő 6 évre.

8. »Szikigyakori« 388 hold szántó, kaszáló és legelő föld a Csukás csapszékkal együtt az 1902. évi okt. hó 1-től az 1908. é. okt. hó 1-ig terjedő 6 évre.

9. Vekeri 721 hold pusztja 1902. é. okt. 1-től 1914. é. okt. 1-ig terjedő 12 évre.

10. Kovács Pál-féle ház 16 hold ondódi földje az 1902. okt. hó 1-től 1906. é. okt. hó 1-ig terjedő 6 évre.

11. »Baranyi«-féle háznak 22 hold 864 □ öl ondódi földje az 1902. é. okt. hó 1-től 1908. évi okt. 1-ig terjedő 6 évre.

12. »Bikac«, »Lázár«, »Koncz« s »Farkas«-féle házakutáni 35 hold 800 □ öl ondódi földek 1902. é. okt. hó 1-től 1908. é. okt. 1-ig terjedő 6 évre.

13. »Dobozi« vagy »Tábornoki«-féle házutáni 12 hold 120 □ öl ondódi föld az 1902. é. okt. 1-től 1908. évi okt. hó 1-ig terjedő 6 évre.

14. a »Tóth« ház utáni 200 □ öl kert az 1902. é. apr. 1-től 1908. é. é. apr. hó 1-ig terjedő 6 évre.

15. a »Tóth« ház utáni 19 hold 1310 □ öl ondódi föld az 1901. é. okt. hó 1-től 1908. évi okt. hó 1-ig terjedő 6 évre.

16. a Csapó utcai 682. sz. háznak 3 hold 1050, □ öl ondódi földje az 1902. é. okt. 1-től 1905. okt. 1-ig terjedő 3 évre.

17. a gilányi laktanya és a boldogfalvai kert közt a laktanya nyugoti részében a boldo falvai kert északi végéig nyúló 5 hold legelő föld az 1902. é. okt. 1-től 1905. évi okt. hó 1-ig terjedő 3 évre.

18. A szegényházzal szemben fekvő tóczos melletti 44 hold föld épületekkel az 1902. é. okt. 1-től 1908. okt. 1-ig terjedő 6 évre.

19. A belvárosi kisdédvó telek után kiosztott 5 hold 850 □ öl ondódi föld az 1902. é. okt. 1-től 1905. évi okt. hó 1-ig terjedő 3 évre.

20. A gépjavitótelep területéből használatra visszabocsájtott 18 hold 1200 □ öl föld az 1902. é. okt. 1-től 1908. é. okt. hó 1-ig terjedő 6 évré.

21. A m. kir. dohánygyár háta megetti föld 1902. évi október hó 1-től 1906. évi okt. 1-ig terjedő 4 évre.

22. A Simonffy utcai 1 sz. házutáni ondódi 6 hold 1200 □ öl kataszter szerint 7 hold-489 □ öl föld 1902. é. okt. 1-től 1905. évi okt. hó 1-ig terjedő 3 évre.

23. A kisdédvó alap tulajdonát képező Major Péter féle 3 hold 550 □ öl ondódi föld 1902. é. okt. hó 1-től 1905. okt. 1-ig terjedő 3 évre.

24. Az ohati erdőbeni legeltetés az 1902. é. okt. 1-től 1905. é. okt. 1-ig terjedő 3 évre.

25. Az Oláh ház utáni 26 $\frac{1}{8}$ hold föld az 1902. évi okt. hó 1-től 1905. okt. 1-ig terjedő 3 évre.

26. A csapó utcai 681 sz. házutáni föld 1902. okt. 1-től 3 évre a

f. é. október hó 16-án d. e. 9 órakor a városháza nagytermében megtartandó nyilvános árverésen haszonbérbe adni fognak, a mely árvsrésre az árverelni szándékozók azon értesítéssel hivatnak még, hogy az árverési feltételek a városi számvevő hivatalnál a hivatalos órák alatt bárki által megtekinthetők s a kikialtási ár 10 %-a árverelni szándékozók által az árverés foganatosításával megbizottak kezéhez készpénzben lefizelendő.

Debreczen. 1901. évi jul. hó 29.

A városi tanács.

APRÓ HIRDETÉSEK.

10 szóig 40 fillér, azontul minden szó 2 fillér. A legkisebb hirdetés 40 fillér. Vastag betűkből szedett minden szó 4 fillér.

Ebesi ártézi víz a legjobb legegészesebb üdítő ital. Kapható minden fűszerüzletben, kávéházak és vendéglőkben. Főraktár: Piac-u. 7. sz.

Kossuth-u. 42 számú új emeletes ház jutányos áron eladó, esetleg egy kisebb ház vagy földbirtokkal cserélhető.

Templomülés a debreczeni Deák Ferencz-utcai izr. templomban középhajó 3 ik pad, 1. sz. sarok ülés örök áron eladó, vagy a folyó évre 40 frtért bérbe kiadó. — Értekezhetni a kiadóhivatalban.

Szép bajusz nyerhető rövid időn a híres „Hajdúságpedrő” használata által. Egy doboz 40 fillér. Kapható Debreczenben Tóth Béla gyógyszerárban, valamint a készítő **Grósz Nagy Ferencz** gyógyszerésznel H.-Szoboszián.

Érmelléki bor Nagy Kágyai Kiss Albert ur termelése, új szállítmány érkezett. Árúsitja Várray János fűszerkereskedése (Rákóczi) Meszena u. sarkán 1 liter 36 kr. Megrendelhető nagy mennyiségben is, szállítva a termelő pénzéjéből.

Egy csinos uri lakás 3 szoba előszoba, konyha és hozzá tartozó helyiségekkel Csokonai u. 5 sz. a, kiadó. — Értekezhetni a tulajdonossal.

2 deák teljes ellátásra elfogadjatik in eligens esaládnál, hol gondos felügyelet és jó nevelésben részesülnek. Cim a kiadóhivatalban.

Bártfa fürdőn egy emeletes ház, mely a legszebb és legjobb helyen fekszik, 6—700 frtot jövedelmez, 11 szobát és 2 konyhat tartalmaz, szép, nagy udvarral és nagy egészen az erdőig érő gyümölcsfa kerttel, az udvarban külön szép épület, mely 5 szobát és 3 konyhat tartalmaz, az udvarban nagy fakamara, 3 baromi állal és konyhakerttel jutányosan eladó. Cím: **Garimberti Henrikné** Bártfa fürdő, templom tér 23. Antal villa.

NAGY KERESÉT

kinálkozik igyekvő egyéneknek, esetleg mint discret mellékkereset, oly minden társadalmi körben könnyen található érdeklődők ajánlásánál, kik kevés havi hozzájárulással egy oly egyesülésben kívánnak részt venni, mely **korlátolt risico mellett nagy nyeresemény esélyekre nyújt kilátást**

Ajánlatok N. 150. **Heinr. Eisler** Berlin S. W 19. intézendők.

Özy. Katz Hermanné

ez uton tudatja, hogy boldogult férje által alapított és 20 éven át vezetett

férfi ruha és szabóüzletet változatlan módon folytatja és az eddig nyilvánult általános bizalmat és pártfogást továbbra is kéri.

Artézi és szivattyus kutak

furására községek, gyárak, gazdaságok és magányosok részére jutányos feltételek mellett ajánkozik

Guró Lőrincz

kuturó-mester és vállalkozó, ki 15 év lefolyása alatt 200-nál több sikerült furtkutat létesített. Megrendelések címre: **Debreczen, Varga-u. 20 sz.** intézendők.

Fűszer és magkereskedés áthelyezése

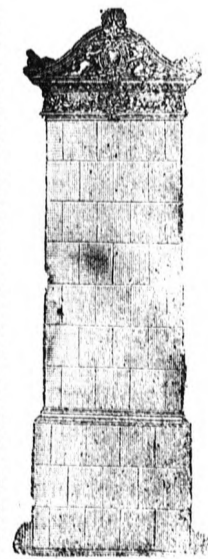
Értesitem a n. é. vevőközönséget, miszerint **fűszer, csemege és magkereskedésemet 1. é. november havában**, tetemesen megnagyobbítva s teljesen modernül berendezve a szomszédos ujonnan épült **Kardos féle házba** [Kardos és Bosznay üzletek közt]

helyezem át.

Kontsek Géza

előbb GASZNER KÁROLY.

Raktarhelyiség változtatás miatt a raktáron levő, elősmert legjobb minőségű

Eperjesi cserép káyhák leszállított árak mellett,

továbbá :

Főzőedények, takarékkonyhák, épület-vasalások gazdasági eszközök, tetőlemezek, mérlegek, revolverek és töltények nagy választékban

a legjutányosabb árban

kaphatók :

Kovács Gyula vasüzletében

a „BIKA” szálloda mellett,

Van szerencsénk a n. é. közönséget értesíteni, hogy raktárunk

női divat osztályát

az őszi-téli idényre a legújabb

Szines és fekete selyem Gyapju női ruhaszövet Flanell, mosó velenz Téli kendő, sál Ruhadiszek és belésárakkal

dusan felszereltük.

A Kunz József és Társa cégétől átvett árakat pedig

rendkívüli jutányos áron

árusítjuk ki.

Kiváló tisztelettel

Donogán és Somossy

Kunz József és társa utódoi.

20 kr.

egy kiló finom **csemege szólló**

3—4 kilós kosarakban

Szabó Lajos fiai cégénél.

Debreczen, Tisza palota.

Makkoltatás !

Az avasujfalusi község határában a nagyméltóságú gróf **Teleki Sámuel** tulajdonát képező 1000 katasteri hold erdőben bükkmakk makkolás végett kiadó.

Értekezhetni **Pedák János** ottani erdőőrrel vagy **Glück Ignác** bérlőnél Aranyos-Megyesen.